

Eteläpohjalainen perusopetuksen opetussuunnitelma

Valinnaiset aineet (VAL), perusopetuksen 8- vuosiluokat

Ylihärmän yläkoulu VAL

Iv. 2022-2023

Nimi	Vuosi- luokka/-t	Tavoitteet	Sisällöt	Laajuus/K esto	Oppimis- ympäristö	Työtavat	Tuki ja ohjaus	Arviointi	Erityis- piirteet	Muuta
Lautapelikurssi	8.luokka	Kurssin tavoitteena on 1.Kehittää oppilasta oppimaan uusia asioita nopeammin. 2. Kehittää loogista päättelykykyä. Ongelmanratkaisua ja pelistrategian luomista. 3. Kehittää suomen kieltä ja suomenkielisen tekstin tuottamista. 4. Kehittää kielitaitoa	Oppilaat opettelevat erilaisten lautapeli- sääntöjä, opettavat niitä muulle ryhmälle. Ryhmäläiset tekevät muistiinpanot opetuista asioista tai muun sovitun kirjallisen työn. Ryhmäläiset arvioivat toisten tekemiä ohjeita ja tekevät arvosteluita lautapeleistä. Lautapeleistä tehdään kirjalliset arvostelut. Kevätlukukaudella suunnitellaan ja toteutetaan oma lautapeli.	2	Luokkatila	Pelaaminen, toisten ohjaaminen, kirjoittaminen, esittäminen, suunnitteleminen, toteuttaminen.		numeerisesti		Min 10
Saksan kieli	8.-9. luokat	Saksan kielen perustaitojen oppiminen	Saksan kielen perusasiat ja tietoja saksaa puhuvista maista.	2	Luokkatila	Opettajajohtoista opiskelua, yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentelyä		numeerisesti		Min 10
Kielten ja matematiikan lisäkurssi 1h + 1h Tai 0,5h + 0,5h	8	Kielet: Tavoitteena tukea/ syventää/monipuolistaa englannin ja ruotsin kielen taitoja, harjoitella erilaisia viestintätähteitä, oppia toimimaan aktiivisena kielen käyttäjänä. Matematiikka: Kerrata/varmentaa perusasioita tai syventää/laajentaa matematiikan osamista oppilaiden kiinnostuksen ja taitotason mukaan.	Perusainesta kertaavia/varmentavia tai syventäviä/laajentavia opintoja yläkoulun matematiikan ja kielten oppimäärissä oppilaiden taitotasoa ja tavoitteet huomioiden.	2h tai 1h	Luokkatila	Opettajajohtoista opiskelua, yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentelyä		Suoritusmerkintä		Min 10
Tietotekniikka	8	Tarjota oppilaille monipuolisesti tietoyhteiskunnassa tarvittavia atk-taitoja.	työkalutyöppösten ohjelmien hyödyntämiseen painottuva tieto-tekniikan kurssi (perinteiset tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta- ja esitysohjelmat sähköinen tietoliikenne, Kuvankäsittely, tiedon haku internetistä)	1 tai 2	Atk-luokka	Opettajajohtoista opiskelua, tietokoneilla tapahtuvaa itseopiskelua		Suoritusmerkintä tai numeerinen arviointi (kahden vuosiviikkotunnin valinnaisessa)		Min 10

Valo- ja videokuvaus	8	Opetella valo- ja videokuvauksen perusteita sekä tuotosten muokkausta eri ohjelmien avulla. Kehittää oppilaiden luovuutta ja antaa mahdollisuuksia toteuttaa itseään.	Elokuvien tekemistä, valo- ja videokuvauksen tekniikkaa, kuvausharjoituksia sisätiloissa ja luonnossa, tuotosten käsittelyä tietokoneella, tulosten arviointia, mahdollisesti valokuvanäyttelyitä ja omien videokuvausten esittelyä yleisölle	1 tai 2	Atk-luokka	Yksilö- ja ryhmätyöskentelyä		Suoritusmerkintä tai numeerinen arviointi (kahden vuosiviikkotunnin valinnaisessa)		Min 10
Sähkötekniikka ja elektroniikka	8	Ohjata oppilas suunnittelemaan työskentelyään. Opastaa oppilasta tutustumaan ja käyttämään monipuolisesti erilaisia työvälineitä, materiaaleja ja tarkoituksenmukaisia työtapoja. Painottaen turvallisia työskentelytapoja.	Perehdytään yleisimpiin elektroniikan komponentteihin ja niiden toimintaan. Rakennetaan toimivia laitteita. Tutustutaan sähkötekniikan perusteisiin, yleismittariin ja turvallisuusmääräyksiin. Perehdytään myös 3d-mallintamiseen ja 3d-tulostamiseen. Mahdollisuus rakentaa mm. vahvistin ja kaiutin.	2	Teknisen käsityön tilat	Yksilö- ja ryhmätyöskentelyä Toimivien laitteiden rakentelua ja siinä yhteydessä tarvittavien komponenttien toiminnan tarkastelua.		numeerisesti		Min 10
Robottiikka	8		Perehdytään Arduino kehitysalustaan, ohjelmointiin ja rakennetaan toimivia robotteja VexIq robottiikkasarjan avulla. Työt ovat usein ryhmätöitä joita ei viedä kotiin. Tutustutaan samalla sähkötekniikan perusteisiin, yleismittariin ja turvallisuusmääräyksiin.	1	Teknisen käsityön tilat ja atk-luokka.	Yksilö- ja ryhmätyöskentelyä		numeerisesti		Min 10
Lukupiiri	8	Kurssin tavoitteena on tutustua eri kirjallisuuden lajeihin lukemalla, keskustelemalla ja kirjoittamalla. Samalla kehitetään oppilaan taitoa analysoida kaunokirjallisia tekstejä. Kurssin myötä voidaan tehdä myös koulun ja kirjaston välistä yhteistyötä monin eri tavoin. Kurssilla voi suorittaa Eepos-kirjastojen lukudiplomin.	Kurssin aikana luetaan sekä yhteisesti päätettyä että itse valittua kaunokirjallisuutta sovittu määrä. Oppilas tutustuu kokonaisteosten lisäksi myös esimerkiksi novelleihin, runoihin, säeromaaneihin ja muihin kurssin ohjelmaan sopiviin tekstilajeihin. Luetusta kirjallisuudesta tehdään monipuolisia tehtäviä sekä suullisesti että kirjallisesti. Kaunokirjallisuuden tulkitsemisen käsitteitä harjoitellaan yhdessä, ja niitä käytetään tehtävissä apuna.	2	Luokkatila	Yksilö- ja ryhmätyöskentelyä		numeerisesti		Min 10

Eteläpohjalainen perusopetuksen opetussuunnitelma

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset (T&T), perusopetuksen 8- vuosiluokat

Ylihärmän yläkoulu T&T

Iv. 2022-2023

Nimi	Vuosi- luokka/-t	Tavoitteet	Sisällöt	Laajuus/K esto	Oppimis- ympäristö	Työtavat	Tuki ja ohjaus	Arviointi	Erityis- piirteet	Muuta
Kotitalous	8	Syventää ja laajentaa kotitalouden osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen. 1. Perheen ruokatalouden järjevä hoitaminen, suunnittelu, hankinnat, ruuanvalmistus arkeen ja kalenterin mukaisiin juhlahetkiin, leipominen 2. Perheen rahatalous - terveellistä ruokaa edullisesti 3. Elämisen laadun parantamisen keinoja 4. Perheen vaatehuollon järjeistäminen 5. Perheen asunnon hoitaminen koko perheen voimin	OPS:n mukaiset sisällöt.	2	Kotitalouden luokka	Itsenäinen ja ryhmässä työskentely.		numerolla		Min 10 max 16
Kuvataide	8	Syventää ja laajentaa kuvataiteen osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen. Kursilla syvennetään ja lisätään tietoja ja taitoja kuvataiteesta. Tarkoituksena on oman ilmaisutavan löytäminen sekä tutustuminen uusiin ja erilaisiin tapoihin tehdä taidetta piirtämällä, maalaamalla, muovavilemalla ja rakentamalla. Kurssi suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa. Tarkoitus on löytää itselle kiinnostavia tekniikoita ja aiheita.	OPS:n mukaiset sisällöt.	2	Kuvataiteen luokka	Piirtäminen, maalaaminen, kollaasit ja sekatekniikat, muovavile ja rakentaminen, taidehistoria ja taiteen kokeminen.		numerolla		Min 10
Käsityö	8	Syventää ja laajentaa käsityön osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen. Oppilaslähtöisyyttä painotetaan ja oppilaille tarjotaan erilaisia tekniikka- ja materiaalikokonaisuuksia käsityöoppiaineen sisältä. Oppilas voi valinnallaan painottaa omia mielenkiinnonkohteita. Taito- ja taideaineiden käsityön valinnaiseen sisältyy myös erilaisia projektitöitä, joita oppilas toteuttaa suunnitelmiansa mukaan kokonaisen käsityön materiaaleja ja tekniikoita käyttäen.	OPS:n mukaiset sisällöt.	2	Teknisen ja tekstiilin opetustilat	Oppilas valitsee itseään kiinnostavat tekniikat ja materiaalit tarjotuista vaihtoehdoista ja valmistaa itselleen tarpeellisia käyttötavaroita.		numerolla		Min 10 max 16
Liikunta	8	Syventää ja laajentaa liikunnan osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen. Tarkempi sisältö ja eri jaksojen painotus sovitaan lukukauden alkaessa oppilaiden toiveiden mukaan. Valinnaisessa liikunnassa on mahdollisuus syventää pakollisen liikunnan tietoja ja taitoja. Pakolliseen liikuntaan verrattuna asioita käsitellään yksityiskohtaisemmin ja laajemmin. Valinnaisen liikunnan kurssiin voivat kuulua seuraavat jaksot: pallopelit, mailapelit, jääpelit, yksilölajit esimerkiksi rullaluistelu -fyysisen kunnan kehittäminen; käytäntö- ja teoriaopetus (voima-, nopeus-, kestävyys- ja liikkuvuusharjoittelu) - erikoislajit ja oppilaiden erityistoiveet	OPS:n mukaiset sisällöt.	2	Liikuntasali, urheilukenttä, maasto ja muut tilat			numerolla		Min 10

Musiikki	8	Syventää ja laajentaa musiikin osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen. Bändisoitto sisältää rumpujen, basson, kitaran ja pianon yhteissoittoa. Kurssilla tutustutaan eri musiikkityyleihin laulaen, soittaen ja kuunnellen. Tarkoitus on kehittää omaa soittotaitoa eri soittimissa sekä tutustua mikrofonilauluun. Aktiivisen kuuntelun kautta opitaan hahmottamaan soitettavien kappaleiden rakenteita sekä soittotekniikoita ja -tyylejä. Bändisoittoon voidaan yhdistää myös muita soittimia (esimerkiksi huilu ja viulu). Syvennetään musiikin teorian osaamista ja yleistä musiikkitietoutta.	OPS:n mukaiset sisällöt.	2	musiikin luokka	Soittaminen, laulaminen, musiikin teoriaosaamisen lisääminen sekä musiikin erityytilajeihin tutustuminen.		numerolla		Min 10
Kuvataide	8	Syventää ja laajentaa kuvataiteen osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen. Kokeilevan kuvataiteen kurssilla kokeillaan erilaisia taiteentekemisen työtapoja sekä syvennetään oman taiteen tekemisen taitoja. Kurssin sisältö kootaan ryhmän kiinnostusten mukaan, mutta sisältönä voi olla esimerkiksi: * kierrätysmateriaalit vesitöksissä ja muissa töissä * esinesommitelmat * kollaasit * erilaiset sekatekniikat * maalaukset erilaisille pinnoille erilaisilla tekniikoilla * värikokeilut * grafiikka ja muut painotyöt * valokuvaus ja valokuva osana maalausta/piirrosta	OPS:n mukaiset sisällöt.	1	Kuvataiteen luokka			numerolla		Min 10
Käsityö		Syventää ja laajentaa käsityön osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen. Oppilaslähtöisyyttä painotetaan ja oppilaille tarjotaan erilaisia tekniikka- ja materiaalikokonaisuuksia käsityöoppiaineen sisältä. Oppilas voi valinnallaan painottaa omia mielenkiinnonkohteita. Perehdytään mm. erilaisiin pinnankäsittelytekniikoihin, sekä töiden viimeistelyyn. Pääpaino lyhyillä, nopeasti valmistuvilla töillä. Oppilas voi halutessaan jatkaa toisen käsityö kurssin töitä.	OPS:n mukaiset sisällöt.	1	Teknisen ja tekstiilin opetustilat			numerolla		Min 10 max 16
Liikunta		Syventää ja laajentaa liikunnan osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen. Palloilukurssilla on tavoitteena käydä läpi ja kehittää yleisempien palloilulajien teknisiä ja taktisia taitoja. Jalkapallo, koripallo, lentopallo, sulkapallo yms. Lisätään sääntötuntemusta ja kohotetaan fyysistä kuntoa. Tutustutaan myös uusiin lajeihin. Uusien lajien valintaan vaikuttaa oppilaiden mielipiteet.	OPS:n mukaiset sisällöt.	1	Liikuntasali, urheilukenttä, maasto ja muut tilat					

Eteläpohjalainen perusopetuksen opetussuunnitelma

Valinnaiset aineet 9.luokkalaisille

Ylihärman yläkoulu VAL

Iv. 2022-2023

Nimi	Vuosi- luokka/-t	Tavoitteet	Sisällöt	Laajuus/K esto	Oppimis- ympäristö	Työtavat	Tuki ja ohjaus	Arviointi	Erityis- piirteet	Muuta
Matkailu ja yrittäjyyden perusteita	9. luokka	Tavoitteena on kannustaa oppilaita yrittäjyyteen ja oppia monipuolisia kansalaistaitoja sekä asioiden hoitamista. Tavoitteena on oppia toimimaan erikäisten ihmisten kanssa erilaisissa toimintaympäristöissä, joissa valinnaisaineen oppilaat järjestävät aktiviteettaja.	Kurssin aikana oppilaat valitsevat haluamansa matkakohteen kotimaassa tai ulkomailla. Kohteeseen tehdään opintomatka yhdeksännen luokan keväällä. Matkakohteeseen pyritään perehtymään etukäteen mahdollisimman hyvin eli kurssin aikana kerätään tietoa mm. kohteen kulttuurista, nähtävyyksistä, ruuasta, kielestä tai muista oppilaita kiinnostavista aiheista.	2	Luokkatilat sekä koulun lähiympäristössä ovat yritykset, vanhainkodit jne.	Yrittäjyyteen perehtyen oppilaat hankkivat matkaa varten tarvittavat varat esim. erilaisten tuotteiden myynnin, tempausten ja tapahtumien tai muiden ideoimiensa varojenkeruun avulla. Samalla harjoitellaan pienimuotoista kirjanpitoa sekä asioimista eri tahojen kanssa (pankit, matkatoimistot, yritykset ym.).		numeerisesti	HUOM! Mikäli matkakohteeseen on oltava passi, oppilaan täytyy hoitaa siitä aiheutuvat kustannukset itse. Jos oppilas ei jostain syystä lähde matkalle, hänen matkaansa varatut rahat jäävät muun ryhmän käyttöön.	Min 10
Tietotekniikka	9	Tarjota oppilaille monipuolisesti tietoyhteiskunnassa tarvittavia atk-taitoja.	työkalutyypisten ohjelmien hyödyntämiseen painottuva tietotekniikan kurssi (perinteiset tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta- ja esitysohjelmat sähköinen tietoliikenne, Kuvankäsittely, tiedon haku internetistä)	1	Atk-luokka	Opettajaajohtoista opiskelua, tietokoneilla tapahtuvaa itseopiskelua		numeerisesti		Min 10

Valo- ja videokuvaus	9	Opetella valo- ja videokuvausten perusteita sekä tuotosten muokkausta eri ohjelmien avulla. Kehittää oppilaiden luovuutta ja antaa mahdollisuuksia toteuttaa itseään.	Elokvien tekemistä valo- ja videokuvausten tekniikkaa kuvausharjoituksia sisätiloissa ja luonnossa tuotosten käsittelyä tietokoneella tulosten arviointia mahdollisesti valokuvanäyttelyitä ja omien videokuvausten esittelyä yleisölle	1	Atk-luokka	Yksilö- ja ryhmätyöskentelyä		numeerisesti		Min 10
Sähkötekniikka ja elektroniikka	9	Syventää ja laajentaa käsityön osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen.	Perehdytään yleisimpiin elektroniikan komponentteihin ja niiden toimintaan. Rakennetaan toimivia laitteita. Tutustutaan sähkötekniikan perusteisiin, yleismittariin ja turvallisuusmääräyksiin. Perehdytään myös 3d-mallintamiseen ja 3d-tulostamiseen. Mahdollisuus rakentaa mm. vahvistin ja kaiutin.	2	Teknisen käsityön tilat	Yksilö- ja ryhmätyöskentelyä Toimivien laitteiden rakentelua ja siinä yhteydessä tarvittavien komponenttien toiminnan tarkastelua.		numeerisesti		Min 10
Kielten ja matematiikan lisäkurssi 1h + 1h sekä 0,5h + 0,5h	9	Kielet:Tavoitteena tukea/syventää/monipuolistaa englannin ja ruotsin kielen taitoja, harjoitella erilaisia viestintätaitoja, oppia toimimaan aktiivisena kielen käyttäjänä. Matematiikka: Kerrata/varmentaa perusasioita tai syventää/laajentaa matematiikan osamista oppilaiden kiinnostuksen ja taitotason mukaan.	Perusainesta kertaavia/varmentavia tai syventäviä/laajentavia opintoja yläkoulun matematiikan ja kielten oppimäärissä oppilaiden taitotaso ja tavoitteet huomioiden.	1 tai 2	Luokkatilat	Yksilö- ja ryhmätyöskentelyä		suoritusmerkinnällä		Min 10
Lastenhoito-kurssi	9	Tavoitteena on antaa oppilaille valmiuksia toimia lastenhoitajana.	1. Lapsen hyvinvointi kasvu ja kehitys hoito ja kasvatus sairas lapsi, vammaisen lapsi tapaturmat leikit ja askartelu 2. Minäkö kaitsijaksi? - millainen on hyvä hoitaja? - hoitajan vastuu - vakuutukset, palkkiot, sosiaaliturva ym. 3. Käytännön harjoittelu + työtodistus - esim. päiväkotit, seurakunnan päiväkerho, perhepäivähoito 4. Työharjoittelu lasten kaitsijoina	2	Luokkatilat	Yksilö- ja ryhmätyöskentelyä, käytännön harjoittelua päiväkodeissa jne.		numeerisesti		Min 10

Eteläpohjalainen perusopetuksen opetussuunnitelma

Valinnaiset aineet 9.luokkalaisille

Ylihärjän yläkoulu VAL

Iv. 2022-2023

Nimi	Vuosi- luokka/-t	Tavoitteet	Sisällöt	Laajuus/K esto	Oppimis- ympäristö	Työtavat	Tuki ja ohjaus	Arviointi	Erityis- piirteet	Muuta
Kotitalous, kodin juhlat ja kansain- välisyys	9	Syventää ja laajentaa kotitalouden osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen.	1. Kodin juhlat, 2. Kansainvälinen ruokakulttuuri, 3. Ruuanvalmistustaitojen syventäminen	2	kotitalousluokka	Yksilö- ja ryhmätyöskentelyä		numeerisesti		Min 10, max 16
Musiikki, bändisoitto	9	Syventää ja laajentaa musiikin osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen.	Bändisoitto sisältää rumpujen, basson, kitaran ja pianon yhteissoittoa. Kurssilla tutustutaan eri musiikkityyleihin laulaen, soittaen ja kuunnellen. Tarkoitus on kehittää omaa soittotaitoa eri soittimissa sekä tutustua mikrofonilauluun. Aktiivisen kuuntelun kautta opitaan hahmottamaan soitettavien kappaleiden rakenteita sekä soittotekniikoita ja -tyylejä. Bändisoittoon voidaan yhdistää myös muita soittimia (esimerkiksi huilu ja viulu). Syvennetään musiikin teorian osaamista ja yleistä musiikkitietoutta.	2	Luokkatilat	Yksilö- ja ryhmätyöskentelyä		numeerisesti		Min 10

Liikunta, syventävä	9	Syventää ja laajentaa liikunnan osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen. Tarkempi sisältö ja eri jaksojen painotus sovitaan lukukauden alkaessa oppilaiden toiveiden mukaan. Valinnaisessa liikunnassa on mahdollisuus syventää pakollisen liikunnan tietoja ja taitoja. Pakolliseen liikuntaan verrattuna asioita käsitellään yksityiskohtaisemmin ja laajemmin. Valinnaisen liikunnan kurssiin voivat kuulua seuraavat jaksot: pallopelit, mailapelit, jääpelit, yksilölajit esimerkiksi rullaluistelu -fyysisen kunnan kehittäminen; käytäntö- ja teoriaopetus (voima-, nopeus-, kestävyys- ja liikkuvuusharjoittelu) - erikoislajit ja oppilaiden erityistoiveet	Tarkempi sisältö ja eri jaksojen painotus sovitaan lukukauden alkaessa oppilaiden toiveiden mukaan. Valinnaisessa liikunnassa on mahdollisuus syventää pakollisen liikunnan tietoja ja taitoja. Pakolliseen liikuntaan verrattuna asioita käsitellään yksityiskohtaisemmin ja laajemmin. Valinnaisen liikunnan kurssiin voivat kuulua seuraavat jaksot: pallopelit, mailapelit, jääpelit, yksilölajit esimerkiksi rullaluistelu -fyysisen kunnan kehittäminen; käytäntö- ja teoriaopetus (voima-, nopeus-, kestävyys- ja liikkuvuusharjoittelu) - erikoislajit ja oppilaiden erityistoiveet	2	Liikuntasali, koulun kenttä sekä lähialueiden liikuntatilat ja maastot	Yksilö- ja ryhmätyöskentelyä		numeerisesti		Min 10
Kuvataide	9	Kurssi antaa mahdollisuuden lisätä ja syventää valmiuksia kuvataiteessa. Kutssilla pyritään tutustumaan mahdollisimman moniin kuvataiteen eri tekniikoihin. Kurssilla keskitytään erityisesti seuraaviin alueisiin: 1. Piirtäminen ja tekninen piirustus 2. Maalaus ja kollaasit 3. Muovailu ja rakentelu 4. Taidehistoria 5. Rakennettu ympäristö. Oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa kurssin sisältöön.	Kuvataiteen osaamisen syventäminen	2	Luokkatilat	Opettajaohjoista opiskelua, yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentelyä		numeerisesti		Min 10

Käsityö	9	Syventää ja laajentaa käsityön osaamista ja taitoja eri työtapoja käyttäen. Oppilaslähtöisyyttä painotetaan ja oppilaille tarjotaan erilaisia tekniikka- ja materiaalikokonaisuuksia käsityöoppiaineen sisältä. Oppilas voi valinnallaan painottaa omia mielenkiinnonkohteita. Taito- ja taideaineiden käsityön valinnaiseen sisältyy myös erilaisia projektitöitä, joita oppilas toteuttaa suunnitelmiensa mukaan kokonaisen käsityön materiaaleja ja tekniikoita käyttäen.	OPS:n mukaiset sisällöt	2	Teknisen ja tekstiilin luokkatilat	Oppilas valitsee itseään kiinnostavat tekniikat ja materiaalit tarjotuista vaihtoehdoista ja valmistaa itselleen tarpeellisia käyttötavaroita.		numeerisesti		Min 10, max 16
---------	---	--	-------------------------	---	------------------------------------	--	--	--------------	--	-------------------